

CURSOS MONOGRÀFICS
D'ALTS ESTUDIS I D'INTERCANVI

ORGANITZATS PER LA DIRECCIÓ D'INSTRUCCIÓ PÚBLICA
L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
I EL CONSELL DE PEDAGOGIA

QUINTA ESTACIÓ

Semestre de Primavera de 1919

PROFESSORS

*Leonardo Coimbra, Georges Dwelshauvers, Antoni Griera, Jacques
Hadamard, Joan Moneva i Puyol, Eugeni d'Ors, L. de Paeuw*

LES CIRCUMSTÀNCIES PER QUE TRAVESSA LA CIUTAT
HAN IMPEDIT ENGUANY LA FESTA D'INAUGURACIÓ OFICIAL

PRIMERA SÈRIE

Filosofia, Psicologia, Pedagogia

EL PENSAMENT PORTUGUÈS MODERN. Set lliçons per *Leonardo Coimbra*, Professor a la Facultat de Lletres de Lisboa, Ministre d'Instrucció Pública.

Tot seguit del descrèdit del positivisme, una reacció idealista s'ha produït a Portugal, com als altres pobles moderns. En ella, poesia i filosofia es presenten de primer com indiferenciades; més tard, però, s'especifiquen amb Antonio Nobre, qui dóna la direcció pròpiament poètica i Antero de Quental, qui inicia la direcció filosòfica. Més tard encara, el pensament científic adquireix una substantivitat característica, que el professor estudiarà, paral·lelament a les altres direccions espirituals. (*Dies 5, 7, 9, 10, 11, 12 i 13 de juny. De set a vuit del vespre.*)

ELS ARGUMENTS DE ZENON D'ELEA. Dues lliçons per *Eugeni d'Ors*, Membre de l'Institut. Director d'Instrucció Pública.

Les famoses apories de Zenon d'Elea contra l'existència del moviment reben una contesta empírica fàcil, la de l'anècdota de Diògenes Cínic. Mes, en el terreny rigurosament racional, no semblen haver estat satisfactòriament resoltes; les preteses refutacions racionals des d'Aristòtil a Bergson, passant per Bayle i Stuart Mill, no constitueixen, en suma, sinó argumentacions empíriques disfressades. El professor mostrarà que així ha d'ésser sempre quant la noció d'espai és presa separadament de la de temps. No més pot esperar-se una contra-demostració plausible aplicant al pensament abstracte les nocions d'*espai-temps* i de *linia d'univers* que el geni de Minkowski i els estudis de les teories del principi de Relativitat han portat a la física moderna. (*Dies 2 i 4 de juliol. De set a vuit del vespre.*)

ELS GRANS PSICÒLEGS DE LA FRANÇA CONTEMPORÀNIA. Vuit conferències per *Georges Dwelshauwers*, Antic Professor a la Universitat de Brusseles.

I. *Maine de Biran*: Les idees directrius de la seva psicologia; la seva relació amb la tradició francesa del segle XVIII i amb la biologia; influència sobre la psicologia contemporània. — II. *Victor Cousin, Jouffroy* i l'escola eclèctica. — III. Els grans sistemes oposats a l'eclècticisme: *Comte, Cournot, Renouvier*. — IV. Els fundadors de la psicologia científica: *Taine* i *Ribot*. — V. L'idealisme de *A. Fouillée* i la psicologia de les idees-forces; l'idealisme de *Durand de Gros*. — VI. *Revaïsson* i la seva influència; *Lechelier, Boutroux* i el nou espiritualisme; la psicologia reflexiva. — VII. L'escola científica francesa: *Binet* i l'escola de París: *Paulhan, Pierre Janet, Tarde* i la inter-psicologia. — VIII. La psicologia de *H. Bergson*. Conclusions. El deute de la ciència de la vida mental a la psicologia francesa. (*Dies 1, 3, 5, 7, 8, 9, 10 i 11 de juliol, de set a vuit del vespre.*)

LA REEDUCACIÓ PROFESSIONAL DELS SOLDATS MUTILATS. Tres lliçons per *L. de Paeuw*, Inspector de l'Ensenyament Primari de Bèlgica.

Durant la guerra, M. de Paeuw ha organitzat, en el territori francès, l'obra de reeducació professional dels soldats mutilats per la guerra. Aquesta obra ha obtingut èxits considerables i les conseqüències d'ella presenten un interès pedagògic i psicològic de primer ordre. (*Dies 2, 4 i 6 de juny. De set a vuit del vespre.*)

SEGONA SÈRIE

Ciències físico - matemàtiques

Curs de *M. Jacques Hadamard*, Professor al Col·legi de França.

Oportunament es fixarà el tema i dates del curs.

TERCERA SÈRIE

Filologia

ASSAIGS D'UNA DIALECTOLOGIA CATALANA. Sis lliçons per *Antoni Griera*, de la Secció Filològica de l'Institut.

Cap llengua romànica aconpleí la unitat literària en la Edat Mitja d'una manera tan perfecta com el català. La estreta unió política de totes les terres catalanes, acompanyada d'una intensificació del conreu del sòl i del meravellós desplegament del tràfec de mar i terra, creava una nació rica i forta amb una cancelleria que imposava una llengua literària i impedia la formació de modalitats dialectals. Solament en el període preliterari hi hagué la base per una diferenciació dialectal que no es va manifestar en la llengua escrita, però que es reflexa encara en la llengua parlada, donant la distinció entre català oriental i occidental. L'evolució seguida pels parlars importats a València i a Mallorca, d'ençà que no les uneix a Catalunya la sobirania de la Casa d'Aragó, determina les denominacions de valencià i mallorquí, encara que el primer sia un esqueix del català occidental i el segon un espill de l'estat del català oriental del segle XVI. La convivència del Rosselló amb els pobles de França d'ençà de 1642, ha donat nova fisonomia al troç més preuat de la terra catalana, i la manca de tot report entre l'Algher i Catalunya ha marcat un caràcter tot peculiar al català de la ciutat de Sardenya. El parlar d'aquestes contrades que han de viure en un mateix esperit assenyalen la trajectòria seguida per la llengua catalana en el camí de la seva evolució i ofereixen els millors elements per a refer la seva història. (*Dies 14, 17, 21, 23, 26 i 28 de juny. De set a vuit del vespre.*)

QUARTA SÈRIE

Història

D. FRANCISCO MANUEL DE MELO. Set lliçons per *Joan Moneva i Puyol*, Professor de Cànon a la Universitat de Saragossa.

L'obra de Melo és plena d'interès filològic i històric. La vindicació literària moderna d'escriptors barrocs com Góngora o Gracián, dona actualitat a l'estudi de l'estil de l'historiador de la guerra de Catalunya; les qüestions polítiques d'aquell temps tenen encara avui actualitat doctrinal. El professor estudiarà successivament la figura de Melo, la seva literatura i posició intel·lectual en comparança especialment amb les de Maquiavel i Saavedra Faxardo, l'estil ric en complexitat, varietats lingüístiques, en excel·lències i en anomalies; per últim, molt principalment, l'obra històrica de Melo xifrada en la seva *Historia de los movimientos, separación y guerra de Cataluña en tiempo de Felipe IV*, rica en interès de valor no circumstancial i en observacions encara avui aplicables. (*Dies 16, 18, 20, 23, 25, 27 i 30 de juny. De set a vuit del vespre.*)

S'admetrà vint inscripcions a cada curs. El preu de la inscripció és de 5 pessetes per curs, excepte el primer i el tercer de la primera sèrie i el curs de la quarta, en que els drets d'inscripció són de 10 pessetes.

La inscripció, que pot fer-se fins a la data de la primera lliçó de cada curs, resta oberta tots els dies feiners, d'onze a una, al local de l'Institut d'Estudis Catalans, i de quatre a set, als del Consell de Pedagogia (Urgell, 187) i Secretaria dels Estudis Normals (Urgell, 187).